

מז"פ ערבה תיכונה וצפונית-תמר

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
אגף הירקות

נובמבר 2018

המלצות גידול פלפל אביבי בערבה 2018/19

עדי סויסה, דוד סילברמן, עודד פרידמן - שה"מ, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
יורם צביאלי, שבתאי כהן, רבקה אופנבך - מז"פ ערבה תיכונה וצפונית תמר

הקדמה

פלפל אביבי הוא גידול נישה הנשתל בשיא החורף בטמפי' נמוכות, יום קצר ומועט קרינה, וגדל עם עליית הטמפרטורה לקטיפי באביב (מאי-יוני). להבדיל מהשתילה הסתוית, הפרי מיועד לשוק מקומי לחלון בין סוף עונת הפרי הסתווי בערבה ולפני הפרי הקיצי מיתר חלקי הארץ. לכן, רצויים זנים בעלי פרי גדול ובכיר המרכזים יבול לתקופה קצרה.

בית גידול

מומלץ לגדל במבנים תחת פלסטיק (מנהרות עבירות או בתי צמיחה) על מנת להבטיח טמפרטורה נוחה בתחילת הגידול לקליטה טובה של הצמחים ולהתפתחות מהירה של הצימוח והחנטה. בניסוי שנערך בתחנת יאיר היבול הכללי והאיכותי שהתקבל בגידול בבית צמיחה היה גבוה באופן מובהק בכל הזנים יחסית לגידול במנהרה. אנו סבורים כי בעונת גידול נוחה ללא קרות או אירועי קיצון אין יתרון לגידול במנהרה, יחד עם זאת, חשוב לזכור כי גידול בתנאים אלה איננו אופטימלי בייחוד בחורף בו שוררות טמפי' נמוכות במיוחד, בו ניתן יהיה לראות את יתרון הגידול במנהרה עבירה.

מועד שתילה

מומלץ לשתול בין סוף דצמבר לאמצע ינואר. שתילה במועד מאוחר יותר תאחר את תחילת הקטיפי ועלולה לפגוע באיכות הפרי עקב הטמפרטורה הגבוהה בחודשים מאי יוני.

הכנת קרקע, חיטוי וחיפוי קרקע

השתילה תהיה בדרך כלל מחזור גידול שני אחרי הסתיו. למועד החורפי לא ניתן לבצע חיטוי קרקע צמוד לשתילה אלא בקיץ לפני הגידול הסתווי (מלון, קישוא).
חיפוי קרקע לגידול ביריעה שקופה יעלה את טמפרטורת הקרקע ויתרום לצימוח מהיר יותר. רצוי להסיר את החיפוי בתחילת חודש מרץ להעלאת הלחות במבנה ולמניעת נזקי חום. יש להתייעץ עם המדריכים על הטיפול המתאים ביותר לחלקות עם נגיעות של נמטודות.

מרווחי שתילה

מומלץ לשתול בצמד שורות לערוגה ברוחב 1.60 מטר ומרחק 40 ס"מ בין השתילים בשורה.

זנים

היבול הכללי בגידול בבית צמיחה נע בין 6-7 טון לדונם, בגידול במנהרה היבול נע סביב 4-5 טון לדונם. הזנים המומלצים להלן נבחנו בניסוי בתחנת יאיר בעונת 2017/18:

- לגידול בבית צמיחה: רעם (הזרע סידס), 10088 (אפעל), Top142 (טופ סידס)
- לגידול במנהרה: רעם (הזרע סידס), ארמדה (ירוק 2000) - בעל יתרון במשקל פרי גבוה.

הסרת חנטים ועיצוב הצמח

בשונה מהפלפל בסתיו, קצב החנטה בגידול האביבי מהיר. מומלץ להסיר פרחים/חנטים מקומות 0-1, בהתאם לאופי הצמיחה של הזנים השונים מאחר והפרי בקומה 0 גדל תקוע בין הענפים, איכותו פגומה, וקשה לקטוף אותו. הסרת החנטים הראשונים חיונית לשם בניית צמח חזק דיו המסוגל לשאת פרי רב. מאחר והערך הכלכלי של הפרי הבכיר הינו משמעותי, ניתן לחילופין לשחרר את החנטים המתפתחים הכלואים בתוך המזלג מבלי להסירם.

שימוש בדבורים

שימוש בדבורים (דבש, בומבוס) עשוי לתרום לחנטה ולשיפור איכות הפרי.

כיסוי ברשת צל

השתילה תעשה תחת כיסוי פלסטיק וללא רשת צל. **במנהרות עבירות**, בהן עלול להיווצר עומס חום, רצוי להלבין את הדפנות (חצאית) בגובה 1 מטר מיד לאחר השתילה. כשבועיים עד חודש לאחר תחילת חנטה יש לכסות ברשת צל ולפתוח פתחי אוורור בגג או להחליף לרשת (חרקים או צל). **בבתי צמיחה גבוהים** ניתן לאחר את הכיסוי לחודש לאחר תחילת חנטה.

המלצות דישון

שטחי גידול הפלפל בערבה מאופיינים במגוון שיטות להכנת הקרקע, מהוספת קומפוסט ועיבודים כל שנה ועד לגידול ללא עיבוד כלל, אם בקרקע או בתעלות גידול שונות. המלצות הדישון הניתנות כאן (טבלה 1), דורשות התאמה לכל שדה בהתאם למצע הגידול ולפוריותו. בפלפל אביבי אנו מבחינים בשתי תקופות מבחינת המלצות הדישון, א. שתילה עד החנטה, ב. מחנטה עד סיום קטיף.

המלצות השקיה

יש לדייק במתן ההשקיה למניעת מצבי עקה העלולים לגרום לשחור פיטם, במיוחד עם תחילת החנטה ועליית הטמפרטורה.

בקרת מנת השקיה ומליחות ע"י שואבי תמיסה (משאבים)

עליה ברמת המוליכות החשמלית בבית השורשים מעידה על הדחה לא מספקת של מלחים מבית השורשים. המליחות עלולה לפגוע בתפקוד הצמח ולגרום לשחור פיטם בחנטים המתפתחים. ניטור מליחות תמיסת הקרקע באמצעות משאבים הוא גורם מפתח בניהול ממשק ההשקיה. מומלץ לבצע בדיקת משאבים פעם בשבוע, ובנוסף לאחר שינוי בהשקיה או בדישון. **דריכת המשאבים** צריכה להתבצע כחצי שעה-שעה לאחר סיום ההשקיה. **שאיבת התמיסה** צריכה להתבצע לפני ההשקיה הבאה.

בקרת השקיה באמצעות טנסיומטרים וחיישני רטיבות

בשתילות אביביות מומלץ להיעזר במכשירים לדיוק בהשקיה, זאת על מנת לייעל את ההשקיה ולחסוך במים.

טבלה 1: השקיה ורמות דישון מומלצות לפי שלבי הגידול

מנת חנקן צרוף יומית (~ גרם לדונם)	מרווח השקיה (ימים)	השקיה (קוב לדונם יומי)	ליטר דשן לקוב מים	הרכב דשן (1) מומלץ	שלבי התפתחות צמח	ימים משתילה
220	1	3	1	6:6:6 (ערבה)	שתילה-קליטה	0-15
250	1 ⁽²⁾	4	1	7:3:7/7:1:7	קליטה - תחילת חנטה	15-45
400	0.5 ⁽³⁾ -1	5	1.2	7:3:7/7:1:7	תחילת חנטה - חנטה קומה שנייה	45-60
600	0.5	6	1.2	7:3:7/7:1:7	חנטה קומה שנייה - מילוי פרי	60-90
400	0.5	8	0.6	7:3:7/7:1:7	מילוי פרי - קטיף	90-120

(1) חקלאים המרכיבים בעצמם את הדשן מוזמנים להתייעץ עם המדריכים לקביעת המרכיבים.

(2) בקרקעות בינוניות-כבדות רצוי בשלב זה לרווח את ההשקיה לאחת ליומיים.

(3) שני מחזורי השקיה ביום, בקרקעות חוליות מאוד רצוי 3 מחזורים.

בכל ספק או שאלה מומלץ להתייעץ עם המדריכים.

כל האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית בלבד ועל מקבל העצה לנהוג מנהג זהירות.